

Lapsivaikutusten arviointi

Stoan perusparannus- ja laajennushanke

1. Yhteys kaupunkistrategiaan

Stoan perusparannus- ja laajennushanke liittyy tavoitteeseen, jonka mukaan Helsingin kulttuurielämä laajenee ja muuttuu yhä kiinnostavammaksi ja monipuolisemmaksi. Itäkeskuksesta kehitetään elämyksellistä keskusta, joissa kulttuuri ja vapaa-aika ovat vahvasti läsnä. Stoalla on tässä merkittävä rooli nyt ja tulevaisuudessa.

Stoan tavoitteena on osaltaan ylläpitää ainutlaatuista kaupunkikulttuuriamme, joka on keskeinen hyvän elämän mahdollistaja. Se rakentaa osaltaan Helsingin omaleimaisuutta, edistää kaupunkilaisten osallisuutta, kasvattaa kulttuurista ymmärrystä, vähentää segregaatiota ja edistää kaupunkilaisten sitoutumista Helsinkiin. Kulttuurin ja vapaa-ajanpalveluiden tarjonnan on mukauduttava kaupungin kasvun mukana. Palveluita on tarjottava monipuolisesti eri puolilla kaupunkia.

Stoa hanke edistää tavoitetta, jossa teemme Helsingistä lukemisen ja lukutaidon pääkaupungin. Vahvistamme yhtenä osana Stoa Itäkeskuksen kirjaston ja muiden palveluiden vetovoimaisuutta ja asemaa yhteisön kohtaamispaikkana. Tilojen monipuolinen käyttö mahdollistetaan Stoassa.

Helsingin kaupunginosien omaleimaisuutta ja turvallisuutta vaalitaan Stoan osalta. Helsingin tavoitteena on olla kaupunki, jossa asuinalueet eivät eriydy ja kaikkialla on mahdollista elää turvallista ja viihtyisää elämää positiivisesti omaleimaisissa kaupunginosissa.

Tavoitteen mukaan Kaupunkirakennetta kehitetään kestävästi, ensisijaisesti uudistamalla ja täydentämällä olemassa olevaa rakennettua ympäristöä huomioiden alueiden erityispiirteet. Kaupunkiympäristön laatua parannetaan. Ydinkeskustan lisäksi panostetaan myös muihin aluekeskuksiin, kuten Itäkeskukseen.

Kaupungin palveluiden, kuten koulujen, sosiaali- ja terveyspalveluiden, kirjastojen ja liikuntamahdollisuuksien, pitää pysyä mukana alueiden väestöpohjan ja asuntorakentamisen rytmissä ja mittakaavassa taloudellisesti kestävällä tavalla.

Taiteen saatavuutta ja kulttuurialan ammattilaisten työskentelymahdollisuuksia parannetaan erityisesti myös kantakaupungin ulkopuolella.

2. Vaikutukset talouteen

Kaupunkiympäristön laatima tilahankkeen kustannusrahoitusvaraus on 104,5 miljoonaa euroa arvonlisäverottomana (5575 euroa/ brm²). Laaditussa kustannusarviossa perusparannuksen neliöhinta ylittää rakentamisohjelman laadinnassa käytetyn korjaushankkeiden yksikköhinnan ja uudisrakentamisen yksikköhinnan. Kaupunkiympäristön toimialan mukaan kokonaiskustannuksia nostavia tekijöitä ovat muun muassa, vaikeat perustamisolosuhteet, kohde on suojelukohde ja perusparannuksen osuus hankkeen kustannusarviossa on määritelty suureksi (yli puolet n. 51,2 %). Perusparannuksen kustannusarvioon liittyy suuria epävarmuuksia, koska se ei perustu tuoreisiin kuntotutkimuksiin. Rakennuksella on myös korkeat kaupunkikuvalliset ja laadulliset tavoitteet, rakennuksessa on huomattava määrä erikoistiloja ja erikoisrakenteita sekä hankkeesta järjestetään arkkitehtuurikilpailu.

Kulttuurikeskus Stoa tilat ovat hankkeen valmistuttua laajuudeltaan 12 843 htm² (10 753 hym²), josta kulttuuri- ja vapaa-ajan toimialan käytössä olevien tilojen laskennallinen laajuus on noin 11 045 htm². Laajuudessa on mukana varsinaiset kulttuuri- ja vapaa-ajan tilat sekä laskennallinen osuus yhteiskäyttöisistä tiloista. Kaupunkiympäristön toimialan arvioima tuleva kokonaisvuokra kasvatuksen ja koulutuksen toimialalle on 36,62 euroa/m²/kk eli noin 4,5 milj. euroa/vuosi.

Nykyiset kulttuuri- ja vapaa-ajan tilat kulttuurikeskus Stoassa ovat laajuudeltaan yhteensä 6923 htm² ja niiden vuosivuokra on noin 1,2 milj. euroa. Vuokratustannus tulee nousemaan n. 3,3 milj. euroa/ vuosi.

Toiminnan käynnistämiskustannuksiin kuuluvat mm. ensikertainen kalustaminen, tarvikkeet, varusteet ja laitteet. Tässä hankkeessa käynnistämiskustannuksiin varataan n. 4 milj. euroa. Tieto- ja viestintäteknologian hankinnat eivät kuulu laskelmaan. Muuttokustannusarvio on noin 50 000 euroa.

Kulttuuri- ja vapaa-ajan toimialan toimintakustannukset Stoassa ilman henkilöstökuluja ovat nykyisin yhteensä 3,45 milj. euroa vuodessa. Arvioidut toimintakustannukset hankkeen valmistuttua ovat noin 4,45 milj. euroa, joten arvioitu toimintakustannusten lisäys on 1 milj. euroa vuodessa.

Kulttuuri- ja vapaa-ajan sekä kasvatuksen ja koulutuksen toimialan tilojen sijoittuminen samaan kiinteistöön ja tilojen yhteiskäyttö on tilankäytöllisesti kustannuksiltaan taloudellinen ratkaisu sekä vahvistaa monipuolista palvelutarjontaa kaupunkilaisille.

Kaupunkiympäristön toimiala selvittää kulttuuri- ja vapaa-ajan toiminnalle väistötiloja hankkeen rakentamisen ajaksi.

3. Vaikutukset ympäristöön

Stoa peruserparannus ja laajennus sijoittuu nykyiselle paikalleen laajentuen nykyiselle kauppakeskus Puhoksen pysäköintialueelle. Tuleva Stoa suunnitellaan julkisen liikenteen varaan. Asiakaspysäköintimahdollisuuksien vähentyessä yhä suurempi osa Stoa asiakkaista kulkee julkisia kulkuneuvoja hyödyntäen.

4. Vaikutukset kaupunkikonserniin, organisaatioon, toimialayhteistyöhön tai henkilöstöön

Vuosina 2023-2024 tehdyssä Stoa peruserparannuksen ja laajennuksen palvelukonseptisuunnittelun tavoitteena on muodostaa yksittäisiä palveluitaan suurempi, yksi yhtenäinen Stoa, jossa uudistunut palvelukonsepti ja tilaohjelma mahdollistaa kulttuurikeskuksen päivittämisen uusille sukupolville ja uuteen Helsinkiin sopivaksi.

Asiakkaille tärkeät nykyiset palvelut; kirjasto, nuorisotila, monipuoliset taiteen ja kulttuurin areenat sekä työväenopisto jatkavat tulevaisuuden Stoassa. Nykyisiä palveluita vahvistamalla ja painottaen eri tavalla toiminta Stoassa vastaa paremmin tulevaisuudessa erilaisten asukasryhmien ja kumppaneiden tarpeisiin.

Stoa kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan henkilöstön lisäämisen tarpeen alustava arvio liittyy osin laajeneviin nykyisiin palveluihin ja osin suunniteltuun palvelukonseptiin, jossa panostetaan erityisesti yhteisöjen ja asukkaiden kanssa tehtävään työhön. Lopulliseen arvioon henkilöstön lisäämistarpeesta vaikuttaa, miten uusi toimintamalli ja palvelujen yhteiset, asukas- ja yleisökontakteihin liittyvät tehtävät organisoidaan. Henkilökunnan osaamista tulee kehittää etupainotteisesti uuteen toimintamalliin ja palveluiden sisäiset sekä Stoa palvelujen yhteiset, asukas- ja yleisökontakteihin liittyvät rekrytointitarpeet on syytä ennakoida.

Kulttuuripalveluiden henkilömäärän kasvutarve liittyy ensisijaisesti esiintymisen tilojen laajenemiseen ja niiden sisältöjen tuottamiseen ja esitystekniikan ylläpitoon.

Kirjasto arvioi voivansa toteuttaa tulevat palvelut nykyisellä henkilökuntamäärällä, mikäli suunniteltu yhteisen työn ja asiakaspalvelun tiimiin saadaan lisävoimia

Nuorisopalveluiden henkilömäärän kasvutarve liittyy suunniteltuun aiempaa laajempiin aukioloihin ja tehtäviin Stoassa

Yhteiset uuden vakanssit vastaavat Stoan alueellisesta, segregatiota ehkäisevästä, yhteisöjen kanssa tehtävästä työstä, asiakaspalvelusta ja Stoan yhteisestä viestinnästä ja markkinoinnista. Lisäksi palveluiden yhteisenä tehtävänä hoidetaan aiempaa laajempi kaupunkilaisten tilavarauskokonaisuus ja verstaiden käyttö.

5. Vaikutukset kuntalaisiin, lapsiin, nuoriin ja lapsiperheisiin

Stoan palvelukonsepti ja tilakuvaus –projekti vuosina 2023-2024 alusti Stoa perusparannuksen ja laajennuksen suunnittelua tuoden asukkaiden, sidosryhmien ja Stoan henkilöstön tarpeita esille, maalaten innostavan vision 2030-luvun kulttuurikeskuksesta ja sen tarjonnasta.

Projektin lopputuloksina tuotettiin palvelukonseptin kuvaus, joka kuvaa Stoan tulevaisuuden toimintaa ja painopistealueita. Palvelukonseptin pohjalta tuotettiin tilakuvaus, jossa kuvataan uudistuvan Stoan suunnitteluajurit, millaista toimintaa tilojen tulisi mahdollistaa sekä millaista tunnelmaa tiloissa tavoitellaan. Koska uuden Stoan halutaan vastaavan parhaalla mahdollisella tavalla asukkaiden ja moninaistuvan alueen tarpeisiin, suunnitteluun tuotiin mukaan kaupunkilaisten, Stoan kumppaneiden ja henkilöstön näkökulmat, ideat ja ajatukset.

Palvelukonseptin ja tilakuvauksen ymmärrysvaiheessa tehtiin asukkaille haastatteluita, joita täydennettiin nettikyselyillä. Lisäksi Stoassa järjestettiin Tulevaisuuslaboratorio-viikko, jonka aikana mukaan kutsuttiin eri ikäisiä kaupunkilaisia lapsista ikäihmisiin ja eri kieliryhmiä edustavia kaupunkilaisia keskustelemaan ja jättämään ideansa Stoan tulevaisuudesta. Tulevaisuuden Stoan suunnitteluun osallistui yhteensä noin 800 kaupunkilaista. Kulttuuri- ja sosiaalialan toimijoiden, yhteisöosaajien ja kansalaistoiminnan edistäjien haastatteluihin osallistui yhteensä 30 toimijaa.

Stoan tulevan palvelukonseptin ja tilakuvauksen suunnittelun ymmärrysvaiheessa syventävissä asiakashaastatteluisissa 25 haastateltavaa 83 haastatellusta oli 0-29 vuotiasta. Täydentävä nettikysely tavoitti 5 vastaajaa, jotka kuuluivat ikäryhmään tähän. Lasten ja nuorten osallistuminen painottui Tulevaisuuslaboratorio-vaiheeseen, jossa järjestettiin työpajoja alakoululaisille ja päiväkotiryhmille sekä nuorten paja, jossa oli osallistujina lähialueen nuoria.

Osallistamisessa nousi lapsiperheiltä toive, että tulevilla tiloilla voidaan viestiä siitä, että paikka on kaikille tarkoitettu ja siellä saavat näkyä ja kuulua myös pienemmät kaupunkilaiset. Lapsen mittakaavan huomioiminen ja leikillisten ja mielikuvitusta ruokkivien elementtien tuominen tilaan veistivät tästä niin lapsille kuin aikuisille. Nuorille lupa ja mahdollisuus olla tilassa ilman rahan käyttöä ja kuluttamista on tärkeä viesti nuorille ja syy tulla paikalle kaverien näkemisen lisäksi. Ihmiset ja kohtaamiset luovat tunnelman tiloihin.

5.1. Vaikutukset hyvinvointiin, terveyteen ja arkeen

Stoan tilojen ja puitteiden kehittämisessä otetaan konkreettisia askeleita, jotka vahvistavat alueen asukkaiden hyvinvointia ja arkea. Stoan nostalginen ja keskeinen rooli alueen kulttuuriperinnössä säilytetään kunnioittamalla sen arkkitehtonisia piirteitä, kuten lasiseiniä ja punatiiltä, ja varmistamalla, että uudistukset tukevat sen tunnelmaa. Aulan valoisuutta ja viherkasveja korostetaan entisestään viihtyisyyden säilyttämiseksi.

Tilojen parantamiseksi lisätään oleskelu- ja työskentelypaikkoja, ja tilojen olosuhteet, kuten ilmastointi ja äänentoisto, päivitetään vastaamaan nykyisiä tarpeita. Eri kokoisille ryhmille tarjotaan monipuolisia ja varattavia tiloja. Stoan ilmaisupalvelut säilytetään ja saavutettavuuteen panostetaan entisestään. Stoa pidetään ei-kaupallisena tilana, jossa voi viihtyä ilman ostopakkoa. Monikulttuurisuus huomioidaan Stoan toiminnassa, ja se sulautuu luontevasti osaksi alueen kulttuuritarjontaa. Tilojen siisteyttä, turvallisuutta ja rauhallisuutta parannetaan jatkuvasti.

Kirjasto päivitetään entistä viihtyisämmäksi ja toimivammaksi kaupunkilaisten tarpeisiin. Lisäksi Stoan tulevaisuuteen lisätään laadukkaita liikunta- ja tanssialeja, musiikkitiloja sekä monipuolista kulttuuritarjontaa. Musiikki, tanssi ja muu luova toiminta saavat enemmän tilaa ja resursseja, jotta ne voivat tarjota iloa ja hyvinvointia asukkaille. Stoassa tarjottavat palvelut ja tilat lapsille ja perheille voivat parantaa merkittävästi asukkaiden hyvinvointia, terveyttä ja arkea, kun niihin panostetaan oikein.

1. **Säilytetään ilmaisuus ja kohtuuhintaisuus:** Lasten tapahtumien ilmaisuus ja kohtuuhintaisuus ovat ratkaisevia alueen lapsiperheiden hyvinvoinnin ja yhdenvertaisuuden kannalta. Edulliset tai ilmaiset tapahtumat tukevat perheiden kulttuuriseen osallistumiseen ilman taloudellisia esteitä.
2. **Kokonaisvaltainen huomio lapsiin:** Sen sijaan, että lapsille olisi vain pieniä erillisiä nurkkauksia, Stoa suunnitellaan niin, että lapset ovat keskiössä. Tämä luo tilan, jossa lasten on helppo osallistua ja tuntea olevansa tärkeä osa tilan käyttäjiä, mikä tukee lapsen kehitystä ja itseluottamusta.
3. **Perheystävälliset fasiliteetit:** Tiloihin panostetaan niin, että perheet voivat helposti ja mukavasti viettää aikaa Stoassa. Tähän kuuluu lasten näkökulmasta suunnitellut palvelupolut, joissa heidät otetaan huomioon jo aulassa. Hyvät WC-tilat, hoituhuoneet ja vaunuparkit parantavat kokemusta erityisesti lapsiperheille.
4. **Monipuoliset lasten tapahtumat ja tilat:** Lapsille järjestetään monipuolisia tapahtumia ja tilaisuuksia, joissa he voivat leikkiä, oppia ja ilmaista itseään. Tieteen ja taiteen yhdistäminen lasten tapahtumiin auttaa heitä kehittämään luovuuttaan ja oppimaan uusia asioita. Leikki- ja rauhoittumistilat tarjoavat sekä aktiivisen että rentouttavan ympäristön, mikä tukee lasten hyvinvointia ja mielenterveyttä.
5. **Viestinnän parantaminen:** Perheiden ja lapsiperheiden tavoittaminen oikea-aikaisella ja kattavalla viestinnällä varmistaa, että he ovat tietoisia Stoan tarjonnasta. Tämän avulla perheet löytävät Stoan kiinnostavana kohteena, ja matalan kynnyksen toimintojen, kuten "pop-in" työpajojen, avulla he voivat osallistua omassa tahdissaan.
6. **Kaiken ikäisille sopivat tapahtumat:** Stoan tapahtumat suunnitellaan kaiken ikäisille yleisöille, jotta perheet voivat osallistua yhdessä. Tämä tukee sukupolvien välistä vuorovaikutusta ja vahvistaa yhteisöllisyyttä.
7. **Ulkotilat ja lähiluonto:** Stoan ulkotiloja ja lähiluontoa hyödynnetään lapsille ja perheille suunnatuissa aktiviteeteissa, mikä tukee lasten fyysistä ja henkistä hyvinvointia. Ulkona tapahtuvat

aktiviteetit tuovat vaihtelua ja tarjoavat mahdollisuuden liikkua ja leikkiä luonnollisessa ympäristössä.

Näiden toimenpiteiden avulla Stoan toiminta ei pelkästään tue lasten ja perheiden hyvinvointia, vaan myös luo yhteisöllistä tilaa, jossa kaikki kaupunkilaiset voivat viihtyä ja osallistua aktiivisesti.

5.2.Vaikutukset huolenpitoon, suojaamiseen ja turvallisuuteen

Huolenpidon, suojaamisen ja turvallisuuden näkökulmasta Stoan lasten tapahtumien ilmaisuuden tai kohtuuhintaisuuden säilyttäminen jatkossakin on olennaista kaupunkilaisille. Se mahdollistaa erilaisten perheiden ja lasten osallistumisen, mikä edistää sosiaalista tasa-arvoa ja yhteisöllisyyttä.

Lapsiin keskittyminen tapahtumissa sekä koko perheen palveluiden kehittäminen tukee lapsiperheiden hyvinvointia tarjoamalla turvallisia ja helposti saavutettavia tiloja, joissa lapset ja aikuiset voivat yhdessä viettää aikaa. Esimerkiksi wc-tilojen, imetystilojen ja vaunuparkkien parantaminen lisää kävijöiden turvallisuudentunnetta ja helpottaa perheiden arkea.

Lasten palvelupolkujen suunnittelu kokonaisvaltaisesti ja selkeiden ohjeiden antaminen lapsiperheille Stoan käytännöistä lisää perheiden turvallisuutta. Kun perheet tietävät, miten Stoassa toimitaan lasten kanssa, ja mitä palveluja on tarjolla, he voivat kokea olonsa tervetulleiksi ja suojatuiksi. Tämä myös varmistaa, että lasten ja perheiden tarpeet huomioidaan jo tilojen käytön suunnitteluvaiheessa.

Monipuoliset kulttuuritapahtumat ja harrastusmahdollisuudet, jotka tarjoavat lapsille ja nuorille paikkoja oppia ja ilmaista itseään, edistävät lasten kehitystä ja hyvinvointia turvallisessa ympäristössä. Leikkimiseen ja rauhoittumiseen soveltuvien tilojen tarjoaminen, niin sisällä kuin ulkona, vahvistaa lasten turvallisuutta ja hyvinvointia, koska heillä on lupa olla ja näkyä heille suunnitelluissa tiloissa.

Tilojen siisteys ja hyväkuntoisuus, kuten kunnolliset wc-tilat ja ruokailumahdollisuudet, lisäävät perheiden turvallisuuden ja hyvinvoinnin kokemusta, koska puhtaat ja turvalliset tilat viestivät huolenpidosta ja tilojen käyttäjien arvostamisesta.